

Hebrew and World Literature

For *Olim*

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

Instructions to examinees

הוראות לנבחן

- א. Duration of exam : One and a half hours
- ב. Exam structure and breakdown of points:
This exam consists of two parts.
Part I: Poetry (poems from the second half of the 20th century on the topic of Israeli Society – Fracture and Repair)
— $(2 \times 25) = 50$ points
Part II: Fiction — $(1 \times 50) = 50$ points
Total — 100 points
- Both parts of the exam are **required**.
Answer the question according to the following instructions:
For Part I (Poetry), answer two questions.
For Part II (Fiction), answer one question.
- ג. Material that may be used during the exam:
(1) A list of works
(2) A Hebrew-other language / other language-Hebrew dictionary
- ד. Special instructions:
(1) At the beginning of each answer, write the number of the part and of the question you are answering.
(2) Do not use examples from the same work in more than one answer.
(3) Pay attention to your handwriting, spelling, punctuation, and grammar.
(4) Internal students: You must attach the list of works studied to your answer booklet.
External and *mishne* examinees: You will be given a list of works.

Write in the answer booklet only. Write "טיוטה" at the head of each draft page. If you use draft paper that is not in the answer booklet, your exam may be disqualified.

Good Luck!

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:
בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון: שירה (שירים מן המחצית השנייה של המאה ה-20 בנושא "החברה הישראלית – בין שבר לאיחוי")
— $(25 \times 2) = 50$ נקודות
פרק שני: ספרי קריאה — $(50 \times 1) = 50$ נקודות
סה"כ — 100 נקודות
- שני הפרקים בבחינה הם **חובה**.
ענה על השאלות על פי ההוראות האלה:
מן הפרק הראשון (שירה) ענה על שתי שאלות.
מן הפרק השני (ספרי קריאה) ענה על שאלה אחת.
- ג. חומר עזר מותר בשימוש:
(1) רשימת יצירות.
(2) מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.
- ד. הוראות מיוחדות:
(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
(3) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.
(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

כתוב ב**מחברת הבחינה בלבד**. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

בהצלחה!

Questions

Part I – Poetry (Poems of the Second Half of the 20th Century on the Topic of "Israeli Society – Fracture and Repair")

[("החברה הישראלית – בין שבר לאיחוי")]

(50 points)

Answer two of the questions 1-6 (each question – 25 points).

1. Read the following poem and answer the question below.

על שתיקתם של התימנים / אהרן אלמוג

אֶל בֵּית סָבִי בָּאוּ תִּימָנִים מִמַּחֲנֶה יוֹסֵף
יָשְׁבוּ וְשָׁתְקוּ
כְּשֶׁאֶחָד שָׁר הַשְּׁנִי חֶכֶה
כִּי גִדְּלָתִי בֵּין נְהֻמָּה
לְשִׁתִּיקָה
עֲכָשׁוּ הַתִּקְיָנוּ לְאָבִי טֶלְפֹּן וְהוּא יוֹשֵׁב
וּמְחַכֶּה לְצִלְצוֹל
שְ�מוֹנִים שָׁנָה שָׁתַק שָׁתְקוּ אָבוֹתָיו
עֲכָשׁוּ הוּא רוֹצֶה שִׁיקְשִׁיבוּ לְדַבָּרָיו

Explain the meaning of the last two lines of the poem in the context of the poem as a whole.

2. Read the following poem and answer the question below.

מתחת לפני האדמה / אלי אליהו

ומה לעשות שאצלי
הניתוח הצליח ובגדד
מתה. ולא נותרה
אלא המוסיקה שהיה אבי
שומע בתחנות הבושה,
כשהמתין בחגיון התת־קרקעי,
לקחת אותי אל צבא העם
בדרךכו לעבודה.

ולא אשכח לעולם
את עצב ידו המגוששת
אחר העברית, להחליף מהר,
לפני שיוצאים ועולים
מעל פני האדמה.

Explain the meaning of the opening sentence of the poem:

"ומה לעשות שאצלי / הניתוח הצליח ובגדד / מתה".

In your answer, write how the generation gap between the son and his father is expressed in this sentence.

In your opinion, is the son in favor of the "surgery" ["הניתוח"] mentioned in the poem or is he opposed to it? Explain your answer, giving an example/examples.

3. Read the following poem and answer the question below.

נַעֲרָה מִן הַקְטָמוֹנִים (חֲתוּף־אֶרֶץ) / מִירֵי בֶן שִׁמְחוֹן

נַעֲרָה שְׁחוּרָה עִם חֲטָטִים בַּפָּנִים
עֲלִיזָה אֶלְפִנְדָּרִי
בְּמָקוֹם שְׁנוּעַד לְאִנָּשִׁים אֲחֵרִים
מִכַּבֶּסֶת אֶת בְּגָדֶיהָ
כְּמִי שֶׁעוֹשֶׂה הַטוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
אֲחֵר כֹּךְ תְּדִיחַ רִצְפָּה
וְתִתְקַן פְּרָחִים בְּאֶגְרֹטָל
הִיא מִתְאַיֶּמָה אֶת צֶבַע הַחֲלָצָה לַחֲצָאִית
הִיא לֹא שָׁמָּה עַל הַחֲטָטִים בַּפָּנִים
הִיא שָׁמָּה עַל זֶה שֶׁכָּבָה עָבָה שֶׁל "מִיָּק אֶפֶ" וְלֹא רוֹאִים כָּל כֹּךְ.
בְּכָלֹל זְכוּתֶיהָ וְהַצְלָחוֹתֶיהָ לֹא תְלוּיוֹת בָּזָה
הִיא מְקַפֵּידָה לְמַלֵּא אֶת חוֹבוֹתֶיהָ לְפִי הַסֵּדֶר
וְאַמוֹנָה הֵיטֵב עַל מִי "בְּסֵדֶר" מִי "לֹא בְּסֵדֶר".
מִדִּי פַעַם יֵשׁ לָהּ הַתְּפָרָצִיוֹת, אֲבָל בְּצִדָּק
בְּהִתְחַשֵּׁב בְּעֵבֶדָה שֶׁכָּל כֹּךְ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ לְהִתְנַהֵג
זֶה הַטֵּבַע שֶׁלָּהּ
הִיא לֹא סוֹבֵלֶת אֶת כָּל אֱלֹה שְׂאוֹמְרִים שְׁטִיּוֹת
שְׂאִין לָהֶם טַעַם
וְשֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים עַל הַכְּבוֹד שֶׁלָּהֶם
אֲמָא שֶׁלָּהּ מִתֵּה מִהֶתְקַף לֵב כְּשֶׁהִיָּתָה קִטְנָה
וְאַבָּא שֶׁלָּהּ שָׂרֵת בְּבֵית־סֵפֶר מְמַלְכֶתִי דָתִי עַל יַד הַבֵּית
הִיא אוֹהֶבֶת אֶת הָאֵח שֶׁלָּהּ יַעֲקֹב
שֶׁהִתְקַדֵּם בַּחַיִּים
וְהוּא אֲדַמִּינִי־סֵטְרָטוֹר בְּמַחֲלָקֶת הַמֶּשֶׁק שֶׁל הָאוּנִיבֶרְסִיטָה
אֲחֵרָאֵי עַל כֹּךְ וְכֹךְ עוֹבְדִים
שֶׁמְקַבְּלִים אֶת הַמִּשְׁכָּרֶת מִיָּדוֹ וְנוֹתְנִים לוֹ כְּבוֹד.

(Note: The poem continues on the next page.)

היא כַּתְבָּנִית וּמִסְפִּיקָה 120 מְלִים בְּדָקָה
הַעֲבֹדָה זֶה הַדָּבָר הַכִּי חָשׁוּב בְּשִׁבְלָה בַּחַיִּים
כָּל בֶּקָר בִּי-7:30 בְּדִיוֹק רֹאִים אוֹתָהּ בַּתְחִנָּה
(יֵשׁ לָהּ קִבְיָנוּת וְגַם הַפְּנִסִּיהַ שֶׁלָּהּ מְסֻדָּרָת).
בְּשִׁעוֹת הַפְּנוּיוֹת הִיא סוֹרֶגֶת גּוֹבֵלָנִים
שֶׁקֶנְתָּה בְּעִיר הָעֵתִיקָה בְּשִׁבְתָּ.
אֲשֶׁר מִתְקַשֵּׁר לְפַעֲמִים מִן הַמוֹסָף
אֲבָל הִיא לֹא מְרָאָה לוֹ פָּנִים כָּל כָּף
זֶה טוֹב בְּשִׁבְלִי שֶׁיֵּדַע שֶׁהִיא רְצִינִית
וְשֶׁלֹּא יִחְשֹׁב שֶׁהִיא תִּסְכָּכִים לְפָנֶי הַחֲתָנָה.
לְפַעֲמִים הִיא יוֹצֵאת עִם אֶחָ שֶׁלָּהּ יַעֲקֹב לְסָרֵט
מְגַלֵּחַ לְמַשְׁעִי וּבְנֵעֵלִים מְצַחֲצָחוֹת
וְכָל הַשְׁכוּנָה רוֹאָה שֶׁהִיא מְבֻלָּה
וְהַשֵּׁם שֶׁלָּהּ נִשְׁאָר נָקִי.
כֹּלָם בְּשִׁכּוּנָה יוֹדְעִים שֶׁעֲלִיזָה הִיא בַּחוּרָה לֹלֵא רָבֵב
אוֹמֶרֶת "שְׁלוֹם" וְ"מָה שְׁלוֹם הַיְלָדִים"
יוֹדַעַת לְתֹפֶר וְיוֹשֶׁבֶת בְּבֵית
בַּחוּרָה רְצִינִית.
יוֹם יָבוֹא וְהַמָּזָל שֶׁלָּהּ יָבוֹא גַם כֵּן
יָבוֹא בַּחוּר לְעֵנָן וְהִיא תִּתְחַמֵּן
וְתוֹלִיד יְלָדִים שֶׁיִּגְדְּלוּ בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם
וְיַעֲרִיכוּ אֶת הָאָמָא שֶׁלָּהֶם.

Describe the male characters surrounding Aliza Alfandari, and explain their role in portraying her and her world. Give an example/examples to support your answer.

4. Below is an untitled poem (that begins with the words "סְלִימָה אֶת דּוֹמַעַת" by Amira Hess. Read the poem and answer the question that follows.

סְלִימָה אֶת דּוֹמַעַת שָׁם עִדְיוֹ לִיד הַפְּרִיז'יֵדֶר עִם בְּלוֹק הַקָּרָח עַל
הַעֲיָנִים שְׁלִי
זֶה הָיָה בְּצִרְיָה הַפֶּחַח
שׁוּם קוֹסֶם מְאָרֶץ עוֹצוּ לִי לָאֵן לְרוּץ לֹא בָּא
מְסֻמֶּרֶת נִפְשִׁי שְׁלֹא תִפְרָח
עִמְדָתִי לִידָד סְלִימָה וְלִילָה בְּמַעֲבְרָה חֶלֶף מַעֲלִינוּ כְּמוֹ צֶל כָּבֵד

יֵשׁ לִילוֹת שְׁזָכְרוֹן קַקְטוּסִים מְעַקְצִים בְּלִשׁוֹן וּבְגוֹף
כִּי אֶכְלָתִי מִפְּרִי דַעַת הַצֶּבֶר

הוּא רֵיחַ גִּרְקִיסִים מְשֻׁכָּר
מוֹשֵׁף רִגְלֵי יֶלֶד לְרוּץ עִמָּךְ בְּתוֹךְ בְּצַת נַחַל קִישׁוֹן
וְזָרִים בִּידָיו -
רִיצַת בִּקְרָה חֲלוּמָה אֶל לַע הַבְּצוֹת הַמְּרֹהֶיב
הַקִּיצִתִּנִּי אֶל בִּקְרָה שְׁכָלוֹ שָׁכַר וְשַׁעַת בֵּין שְׁמֻשׁוֹת אֲדִירָה
חֶפְנָה אֶל תּוֹכִיָּה יֶלְדָה קֶלֶת גּוֹף נוֹשְׁמַת נוֹף
פְּרוּשׁ לְכָל גּוֹלָה אֶל עוֹלָמוֹ.

הָיִיתִי עֲשׂוּיָה מְשִׁי טְהוֹר וּמִלְמָלָה
וּנִפְשִׁי מְסֻרָקָת בְּפֶרֶח מְסֻרָק שׁוֹלְמִית

מֶה לָךְ סְלִימָה טָרֶם נוֹלַדְתָּ נִסְפִּית אֶל יָמִים גָּזְשִׁים וְאֶת עוֹדָךְ
נָצוּן מִתְהַפֵּף לְאִשָּׁה בְּעוֹלֹת אִישׁ, יֶלְדָה יְתוּמָה מְאָב
וְאֵין לָהּ חוֹבֶק. וְרַק אֲנִי נִצְבֹּתִי לָךְ מִרְחוֹק עַל שְׂפַת הַיָּאֹר
מְאַסְפֶּת אוֹתָךְ אֶל תּוֹכִי גֶרָה אֲסוּפִית

עֵינַיִךְ כֹּה קִטְנוֹת וְיוֹקְדוֹת רָגַשׁ סְתוּם
כְּמוֹ חֵד חֲנִית
כְּמוֹ יְהִלּוּם מְלָטֵשׁ
בֵּין עֵי חֶרְבוֹת שְׁמֻחָתָךְ
עוֹד בָּךְ דְּקָלִים וְעֵסִים הִתְמַר.

In this poem, harsh, distressing experiences, as well as exhilarating experiences, are expressed. Explain, giving example/examples, how the combination of these experiences helps to convey the meaning of the poem.

5. Read the following poem and answer the question below.

והגירת הורי / יהודה עמיחי

והגירת הורי לא נרגעה בי.
 דמי ממשיך עדיו לשקשק בדפנותי
 גם אחר שקבר הנח הפלי על מקומו.
 והגירת הורי לא נרגעה בי.
 רוחות זמן רב על אבנים.
 האדמה שוכחת צעדי דורכים בה.
 גורל נורא. קטעי שיחה אחר חצות.
 השג ונסיגה. לילה מזכיר יום משפח.
 עיני שהסתכלו זמן רב לתוך מדבר גדול
 ונרגעו מעט. אשה אחת. כללי משחק
 שלא הסבירו לי היטב. חקי כאב וכבד.
 עוד עכשו לבי, בקשי ישתפר
 בלחם אהבתו היומיומית. הורי במו הגירתם.
 על אם הדרך, בה אני תמיד יתום בלי אם,
 צעיר מדי בשביל למות, זקן מדי למשחקים.
 ועיפות חוצב וריקנות המחצבה בגוף אחד.
 ארכאולוגיה של עתיד, בתי נכות
 של מה שלא היה. והגירת הורי
 לא נרגעה בי, ומעמים מרים למדת
 שפות מרות למען שתיקתי
 בין הבתים, אשר דומים לאגדות תמיד.
 וכבר עורקי וגם גידי כסבר
 של חבלים שלא אתיר. ואחר-כך
 מותי וסוף להגירת הורי.

Explain, giving an example/examples, how the poet's identification with the distress experienced by his parents as a result of their immigration is expressed in the poem.

6. Read the following poem and answer the question below.

ספור על הסבתא / אריה סיון

אתה רוצה לדעת מה היה פה פעם במקום הזה
 לפני הכביש והבתים ואילנות הסרק?
 חול היה פה פעם במקום הזה, חול בתולי
 וסבתך היתה הולכת פה מתחת לשקמה
 וצפרים היו תוקעות מקוריהן בפרי הלא מוגן
 ומציצות מעל ראשה את ציוצי המלחמה הנוראה מכל –
 המלחמה על שטח המחיה.
 וסבתך, עלמה תמה, חשבה לפי תמה
 כי אלו הן סימפוניות מפלאות
 לכבוד השחר הבוקע מחדש,
 אולי אפילו לכבודך.
 וזה הביא אותה להתישב פה, במקום הזה –
 ואת השאר אתה יודע, בודאי.

What is the poet's opinion of his grandmother's perception of reality? Explain your answer, giving an example/examples.

Part II – Fiction [ספרי קריאה] (50 points)

Answer one of the questions 7-9.

7. הנכדה של מר לין / פיליפ קלודל

Explain how the book's title helps us understand Mr Linh as a character.

How did this title affect your experience of reading the book? Explain your answer, giving an example/examples.

8. המקרה המוזר של הכלב בשעת לילה / מארק האדון

Describe the journey that Christopher Boone makes in the novel, and explain the significance of this journey for him.

Note: Your answer to Question 9 must be based on one of the books from the list below.

9. סופה בין הדקלים / סמי מיכאל; הגל / מורטון רו; מען לא ידוע / קרסמן טיילור; מסע של פרוונה / דבורה אליס

Describe and explain the criticism of society expressed in the work you studied.

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
No part of this document may be copied or disseminated
without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.